

Kultur & Nöje

Grönskande konst som en lisa för själen

Publicerad 2016-02-08

Konstnären och kompositören Christine Ödlund öppnar säsongen på Magasin III med ett konstnärligt laboratorium. Birgitta Rubin finner ro, korskopplingar och kommunikativ vilja.

Konst**”Aether & Einstein”**

Christine Ödlund

Magasin III, Stockholm.

Visas t o m 11/12

Det är högt tryck i Konstsvetiggen – en rad konflikter har exploderat inför öppen ridå, samtidigt som vårsäsongen kickstartat med ett pärlband av stora utställningar. Magasin III:s separatutställning med Christine Ödlund hör till de mest omfattande.

Men här rinner stressen av mig som i ett trollslag. Ödlunds platsspecifika installationer med levande växter, ambientmusik och naturbaserade videofilmer sprider ett lugn. Likaså hennes akvareller och tuschteckningar med organiska och geometriska former i milda färger, därtill mjukt frammanade strålar och vågor i storskaliga blyertsteckningar och tredimensionella objekt. Två blyinfattade fönster med färgat glas ger det infallande dagsljuset en överjordisk ädelstenskolorit.

Det enda som möjligen stör harmonin är ett knackande, klickande ljud. Det visas sig komma från ”Xylem floem”, en terrasserad installation med vivarier, inglasade miljöer där olika sorters philodendron, monstrea och ormbunkar frodas.

Vissa rotsystem hänger ner i en ”grotta”, där publiken får gå in. Här exponeras rötter för klickljud i en behållare, medan ljud tas upp av mikrofoner i andra. Detta konstnärliga laboratorium hämtar näring från växtforskning, som visat att bland annat majsplanter kan producera högfrekventa klickljud och kommunicera akustiskt.

En annan inspirationskälla är den viktorianska epokens palmhus och allehanda gröna oaser, där de uråldriga ormbunkarna favoriserades. Dessa rofyllda miljöer var tänkta som ett motgift till industrialismen och städernas föroreningar, även ljudmässigt. Under utställningens gång ska de registrerade signalerna filtreras och överföras till den centrala installationen ”Astral flight adapter”, formmässigt influerad av antroposofernas högborg Goetheanum. Inuti det besynnerliga ”huset” flimrar flygbilder från Hawaii på överlappande skärmar. Det vulkaniska landskapet har abstraherats till ett magnetiskt bildflöde som ger

associationer till flammande norrsknen.

Här stannar jag upp och låter blicken vandra över utställningen, som fyller Magasin III:s nedre plan. Det är en egenartad totalinstallation full av korskopplingar, korrespondenser och synergier: former, färger och symboler går igen, hakar i och förstärker varandra.

Perspektivet växlar mellan mikro- och makrokosmos, och ingenting är bara en sak. Ljudkurvor kan översättas till tredimensionell form eller dyka upp som partitur. En brännässlas stressreaktioner kan redovisas i vetenskapliga diagram och formler, omslutna av vindlande vackra botaniska illustrationer.

Detta är en utforskande konst som i stället för konfrontation söker kommunikation – med och mellan växter, människor och andra livsformer. Jag anar en panteistisk hållning hos Ödlund, en känsla av att naturen är besjälad.

Men mjukheten i uttrycket ska inte förväxlas med något slappt eller simpelt. Christine Ödlund har spenderat mycket tid med forskare i ekologisk kemi, intresserat sig för partikelfysik, magnetism och det neurologiska tillståndet synestesi, då sinnen sammankopplas och man upplever sig se ljud eller höra färger.

Parallellt med detta har hon djupdykt i metafysik, det vi inte kan uppfatta med sinnena – en mystisk tradition. Utställningstiteln ”Aether & Einstein” pekar mot ett intresse för teosofin, som spred sig snabbt i slutet av 1800-talet. Denna ockulta, nyandliga strömning ville koppla samman religion med filosofi och vetenskap.

Enligt obekräftade teosofiska källor påstods Albert Einstein ha haft ”The secret doctrine” på sitt arbetsbord, rörelsens bibel författad av Madame Blavatsky. Hon hade visioner om en värld uppbyggd av ljus- och ljudvågor där etern beskrevs som en elastisk materia, något som fyllde ut universums tomrum. Einsteins relativitetsteori och rumtid som en fjärde dimension gav hur som helst eterbegreppet en nådastöt. Teosofin är dock numera erkänd som en frigörande kraft för modernismen.

Alla som har sett Hilma af Klints abstrakta, visionära måleri kan säkert känna igen liknande symboler och former hos Christine Ödlund, däribland kristaller, snäckor, spiraler. Inte för att Ödlund härmar, utan öser ur samma esoteriska källor – vilket hon långt ifrån är ensam om i dagens konstvärld.

För mig spelar det ingen roll om man tror på eller totalt förkastar metafysiska lager i bedömningen av Christine Ödlunds konst. Eller om man är skeptisk eller lockas av de tolkningar hon gör av vetenskapliga studier. Det stora med Ödlund är att hon lyckas omvandla sitt gränsöverskridande sökande till en visuellt njutbar, seriöst syftande och suggestiv konst.

Flera av verken är svåra att slita sig från. Som ”Cryptogami”, en så kallad time lapse-film där hon i hög förstoring filmat en ormbunke som vecklar ut sig, visat i en hastighet som är 900 gånger den verkliga. Ormbunkens spets liknar en hårig alien och rörelserna är fascinerande gracila, närmast dansanta.

Till mina favoriter hör även det intrikata verket ”Ockulta legeringar”, med abstrakta former och tecken i en outgrundlig organisation. En inspiration är teosofins kemiska symboler, som återkommer i de vidunderliga glasfönsterna. Titta nära på de levande ytorna,

som konstnären experimenterat fram i samarbete med blyglasexperter.

Den vänliga atmosfären förstärks av att man känner sig omhändertagen av Magasin III som institution. Ett häfte ger pedagogisk vägledning och den grundfakta som behövs för att man ska kunna sväva iväg i egna associationer och nya tankebanor.

Jag hade önskat mig lite mer bakgrundsmaterial, som skisser och förklaringar av begrepp inom den svårgenomträngliga teosofin. Att det skulle ha en avförtrollande effekt har jag svårt att föreställa mig i Christine Ödlunds magiska, myllrande, mångfacetterade värld.

**Birgitta
Rubin**

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt